

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання та спорту,
професора Мітової Олени Олександрівни
на дисертаційну роботу **Мартинюка Юрія Євгеновича**
на тему «**Індивідуалізація тренувального процесу кваліфікованих боксерів
протягом річного макроциклу з урахуванням різної манери ведення
двобою**», подану до разової спеціалізованої вченої ради Харківської державної
академії фізичної культури для захисту на здобуття ступеня доктора філософії з
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність дисертаційної роботи.

Особливості тренувального процесу боксерів розглядалися у працях зарубіжних і вітчизняних авторів (Адаменко О.О., Беринчик Д.Ю., Вихор В.І., Ворончак М.Т., Окопний А.М., Рихаль В.І., Кіприч С.В., McGrath M.M., Samorezov S.A., Johnston J.I., Bartsch A.O., Alberts J.I. та ін.). Для досягнення високих результатів у боксі необхідно постійно удосконалювати фізичні якості спортсменів.

Аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових праць свідчить про те, що небагато проведено досліджень щодо спортсменів 17-19 років з урахуванням індивідуалізації кожного типу манер ведення поєдинку. Даний віковий період відповідає етапу підготовки до вищих досягнень в системі багаторічної підготовки в боксі, і є тією ланкою, що створює умови для поступового переходу спортсменів із системи дитячо-юнацького у професійний спорт. Одночасно із збільшенням тренувальних і змагальних навантажень підвищуються і вимоги до індивідуальних можливостей боксерів. Водночас науковці переважно збігаються на думці про те, що розвиток фізичних якостей здебільшого не враховується при розподілі на типи манер ведення поєдинку, тому тренування проводиться одне для всіх типів боксерів (Кіприч С.В., Зюзін С.М., Лахно С.В., Шинкарьов С.І., Dyson R., Smith M., Martin C., Fenn L., Yi W., Wang D., Chen C., Wu R. та ін.). Водночас існує думка про те, що за умови правильного поєднання динамічного і статичного напруження можна одержати більш виражені результати у прирості різних фізичних якостей у всіх типах манер ведення поєдинку боксерів (Бондаренко О.В., Поліщук В.О., Гарлінська А.М., Ковтюх О.А., Білека Р.Г.,

Костьов'ят І.П., Пашков О.Ю., Кіприч С.В., Пшенічніков П.М., Мітова О.О. та ін.).

Саме тому, актуальним стає прикладне питання щодо дослідження та обґрунтування шляхів індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів з урахуванням різної манери ведення двобою.

Враховуючи вищенаведене, актуальність дисертаційного дослідження Мартинюка Юрія Євгеновича не викликає сумнівів.

Мета роботи – розробити науково-обґрунтовану методику індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів протягом річного макроциклу з урахуванням різної манери ведення двобою.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Загального плану науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури на 2021-2023 рр. за темою «Шляхи удосконалення тренувального процесу у силових видах спорту та одноборствах» (номер 0121U109184) та «Перспективні напрями вдосконалення теоретичного та методичного забезпечення тренувальної діяльності у сучасному спорті» на 2020-2024 рр. (державний реєстраційний номер 0120U101061), що передбачає індивідуальну підготовку боксерів протягом річного макроциклу з урахуванням індивідуалізації манер ведення двобою.

Наукова новизна дисертаційної роботи.

Наукова новизна в повній мірі відповідає результатам дослідження. У роботі 13 позицій наукової новизни, з яких 4 розкривають наукові розробки, що представлено вперше: виявлено особливості загальної та спеціальної фізичної підготовленості, функціональних можливостей та техніко-тактичних дій кваліфікованих боксерів – представників трьох стилів ведення змагального поєдинку – «ігровик», «темповик» та «силовик»; становлено сильні та слабкі сторони кваліфікованих боксерів, представників трьох стилів ведення змагального поєдинку – «ігровиків», «темповиків» та «силовиків» на основі індивідуальних антропометричних, фізіологічних та психофізіологічних показників, що лягло в основу побудови річного макроциклу; розроблено та теоретично обґрунтовано методику індивідуалізації тренувального процесу

кваліфікованих боксерів протягом річного макроциклу з урахуванням різної манери ведення двобою – «ігровиків», «темповиків» та «силовиків»; встановлено суттєвий позитивний ефект застосування експериментальної методики протягом річного макроциклу кваліфікованих боксерів усіх стилів ведення бою («ігровиків», «темповиків» і «силовиків»), що виявляється у достовірному прирості показників загальної та спеціальної фізичної підготовленості, функціональних можливостей організму, психофізіологічних показників, техніко-тактичних дій та змагальної результативності.

Окрім того, підтверджено дані щодо: ефективності застосування індивідуальних підходів при підготовці кваліфікованих спортсменів; впливу координаційних та рухових здібностей, фізичної працездатності на результат спортивних змагань; взаємозв'язку між загальною, спеціальною підготовленістю та функціональним станом і психофізіологічними показниками кваліфікованих спортсменів; позитивного впливу психологічної підготовки на результативність у боксі; ефективності вправ на візуальне спостереження з метою покращення швидкості реакції на предмет, що рухається. Також автором *доповнено та розширено дані щодо:* впливу психофізіологічних показників на результативність кваліфікованих боксерів з урахуванням техніко-тактичних дій; покращення психофізіологічних показників кваліфікованих боксерів різних техніко-тактичних дій в різних структурних утвореннях річного макроциклу під впливом спеціально розроблених комплексів; побудови річних макроциклів; впливу показників загальної та спеціальної підготовленості на результативність у спорті та вплив фізіологічних показників на результативність у кваліфікованих спортсменів різних груп манер техніко-тактичних дій.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що розроблені на їхній основі методичні рекомендації дозволяють тренеру встановити схильність спортсменів до певного стилю ведення змагального двобою; виявити сильні та слабкі сторони їх підготовленості, що допомагають або перешкоджають формуванню та удосконалення обраного індивідуального стилю; визначити пріоритетну спрямованість, інтенсивність та структуру тренувальних засобів, що забезпечують його успішне формування; оперативно

коригувати процес підготовки протягом річного макроциклу, підвищити її ефективність та покращити змагальні результати.

Основні результати дослідження впроваджено у «Харківську обласну організацію федерації боксу України» (акт впровадження від 25.10.2023), навчально-тренувальний процес КЗ ДЮСШ № 9 (акт впровадження від 19.01.2024) та КЗ КДЮСШ «ХТЗ» (м. Харків) (акт впровадження від 30.01.2024), навчальний процес кафедри атлетизму та силових видів спорту ХДАФК (акт впровадження від 14.02.2024).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукові положення дисертації, висновки достатньою мірою обґрунтовані теоретичними та експериментальними даними, відповідають меті, завданням, об'єкту та предмету дослідження. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується необхідною тривалістю написання дисертаційної роботи (2020-2024 р.), кількістю досліджуваних (40 кваліфікованих боксерів: КГ – контрольна група 15 осіб, ЕГ 1 – експериментальна група («ігровики») 7 осіб, ЕГ 2 – експериментальна група («силовики») 6 осіб, ЕГ 3 – експериментальна група («темповики») 12 осіб, для кожної з яких під час побудови програми враховувалися відмінності в показниках фізичної підготовленості та антропометричних, психологічних та фізіологічних показниках).

Проведено аналіз понад 219 наукових публікацій, включаючи англomовні джерела, щоб вивчити науково-методичну літературу та документи, пов'язані з плануванням і обліком тренувального процесу у боксі. Наш аналіз базувався на даних, зібраних з бібліотек Харківської державної академії фізичної культури, Національної бібліотеки України ім. Вернадського та бібліотеки Національного університету фізичного виховання та спорту України. Для отримання міжнародного досвіду також проаналізовано міжнародні науково-метричні бази даних, такі як SCOPUS, Web of Science та Pub Med.

У дослідженні використовувалося педагогічне спостереження для аналізу тренувального процесу кваліфікованих боксерів з урахуванням різних типів манер ведення двобою.

Антропометричні вимірювання здійснювались для визначення 8 показників.

Педагогічне тестування було використано для визначення рівня фізичної підготовленості (за 7 тестами), спеціальної фізичної підготовленості (за 3 тестами, що моделювали різні умови змагальної діяльності).

Медико-біологічні методи дослідження дозволили встановити такі показники: максимальне поглинання кисню, резерв серцево-судинної системи, реактивні властивості ССС (проба Руф'є), оцінка рівня стану функціональних систем (проба РВС 170), час затримки дихання на вдиху спортсменів боксерів (проба Штанге), час затримки дихання на видиху (проба Генча).

Психометричні методи дослідження дозволили автору дисертації визначити ефективність роботи, психічна стійкість, ступінь спрацьованості за допомогою таблиць Шульте. Для вимірювання часу простої реакції на світло та часу реакції на предмет, що рухається, використовується електронний мілісекундомір. Показник рівня самооцінки сили волі визначався за тестом М.М. Обозова. Сила нервової системи визначалась за допомогою тепінг-тесту. Концентрація та переключення уваги боксерів визначалась за тестом Бурдона.

Психологічне тестування дозволило визначити тип темпераменту спортсменів за тестом Г. Айзенка, адаптованим для боксерів.

Педагогічний експеримент був спрямований на поліпшення індивідуальної підготовленості кваліфікованих боксерів з метою підвищення результативності у кожній із груп техніко-тактичної манер ведення двобою.

Методи математичної статистики використовувались для опрацювання даних, отриманих на різних етапах дослідження, було здійснено на персональному комп'ютері за допомогою програм обробки даних Microsoft EXCEL та IBM SPSS (<https://www.psychol-ok.ru.statistics>).

Достовірність отриманих результатів забезпечується адекватністю методів меті і завданням роботи, достатнім обсягом і репрезентативністю емпіричного матеріалу.

Це забезпечує високий рівень наукової обґрунтованості положень, які розроблені в дисертації.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел, додатка. Загальний обсяг роботи становить 251 сторінка, у тому числі основного тексту – 180 сторінок. Дисертація містить 61 таблицю, 2 рисунки, 5 додатків. Список використаних джерел містить 219 найменувань.

У **вступі** дисертаційної роботи обґрунтована актуальність роботи, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, наведені методи дослідження, розкрито наукова новизна, відображено особистий внесок автора, наведено дані про апробацію результатів дослідження і їх впровадження в практику, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі **«Основи індивідуалізації спортивної підготовки кваліфікованих спортсменів з урахуванням різної манери ведення двобою»** (стор. 34-65) проаналізовано стан досліджуваної проблеми, а саме: особливості тренувального процесу при підготовці кваліфікованих боксерів протягом річного макроциклу; визначення особливостей рухової сфери боксерів різної манери ведення поєдинку; технічна підготовка кваліфікованих боксерів; тактична підготовка кваліфікованих боксерів; анатомічні особливості розвитку кваліфікованих боксерів 17-19 років; фізіологічні особливості прояву швидкісно-силових здібностей кваліфікованих боксерів 17-19 років; особливості фізичної та психологічної підготовки кваліфікованих боксерів.

Наприкінці першого розділу наведено висновки, в яких відображаються основні теоретичні положення дисертаційного дослідження, зокрема те, що: переважна більшість фахівців погоджуються із думкою, що кваліфіковані боксери віком 17-19 років досягають майже дорослого рівня фізичного розвитку, тому дослідники рекомендують інтенсивні фізичні навантаження, адже організм демонструє високу функціональну готовність, що дозволяє досягати найвищих спортивних результатів. Що, комплексний підхід до підготовки боксерів забезпечує їх всебічний розвиток і успіх у спортивних досягненнях. Автором зазначено, що дослідження вітчизняних та зарубіжних фахівців свідчать про те, що у віці 17-19 років у боксерів завершуються важливі фізіологічні та

психологічні зміни, що підвищують їхню спортивну майстерність тощо.

Аналіз науково-методичної літератури та інформаційної мережі "Інтернет" дозволив визначити основні проблеми у підготовці кваліфікованих боксерів, зокрема такі: встановлення слабких та сильних сторін підготовленості кваліфікованих боксерів основних типів ведення двобою; встановлення взаємозв'язку між показниками загальної і спеціальної фізичної підготовленості та морфофункціональними й психофізіологічними даними, що притаманні для змагальної діяльності боксерів різних манер двобою (ігровик, темповик, силовик); що актуальним питанням є обґрунтування методики індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів протягом річного макроциклу з урахуванням різної манери ведення двобою (ігровиків, темповиків, силовиків).

Суттєвим здобутком є те, що автором проаналізовано та узагальнено 79 закордонних літературних джерел та 140 вітчизняних наукових публікацій.

Результати наукового пошуку, відображеного в першому розділі, представлено в 3 публікаціях здобувача.

У другому розділі «**Методи та організація дослідження**» (стор. 66-84) надано методи, що використовувались відповідно до об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження, представлено організацію дослідження. Для реалізації поставленої мети та завдань дослідження в дисертаційній роботі використано широкий діапазон методів дослідження: аналіз літературних джерел та даних мережі Інтернет, педагогічне спостереження, педагогічне тестування, медико-біологічні методи дослідження, психометричні методи досліджень, психологічне тестування, педагогічний експеримент, методи математико-статистичної обробки даних.

Роботу виконано в чотири етапи протягом 2020-2024 років:

На першому етапі (2020 – 2021 рр) проаналізовано понад 219 наукових та науково-методичних джерел (з яких 102 – зарубіжні) щодо теоретичних підходів до досліджуваної проблеми, проаналізовано методики психологічної підготовки, що використовуються у кваліфікованих боксерів 17-19 років. Також опрацьовано спеціальну літературу з різних видів єдиноборств, особлива увага приділялася боксу. Таким чином, на першому етапі були виділені невизначені та недостатньо

вивчені питання спортивної підготовки в різних видах єдиноборств, а саме у боксі, обрано об'єкт і предмет дослідження, сформульовано завдання й обрані методи дослідження.

На другому етапі (2021 – 2022 рр) проведено констатувальний експеримент, у процесі якого здійснено скринінг щодо особливостей фізичного стану кваліфікованих боксерів 17-19 років вагових категорій 71-75 кг, які були відібрані за психологічними показниками на три типи різних манер ведення поєдинку у кількості («ігровими» – 7 боксерів, «темповими» – 12 боксерів, «силовики» – 6 боксерів). Визначено антропометричні, психофізіологічні показники, а також показники функціонального стану та загальної і спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів 17-19 років, які тренувалися за класичною програмою, розробленою для ДЮСШ. Встановлено кореляційний взаємозв'язок між техніко-тактичними манерами ведення поєдинку та антропометричними показниками загальної та спеціальної підготовленості і психофізіологічними показниками. Зазначене дозволило встановити сильні і слабкі сторони кожної з груп техніко-тактичної манери ведення поєдинку, що стало основою для розробки індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів з урахуванням манер ведення двобою протягом річного макроциклу.

На третьому етапі (2022 – 2023 рр.) розроблено та впроваджено індивідуальні програми тренувань для техніко-тактичних груп різних манер ведення поєдинку кваліфікованих боксерів 17-19 років вагових категорій 71-75 кг (ігровик, силовик та темповик). Три експериментальні програми передбачали використання двоциклового річного макроциклу на основі даних, отриманих під час констатуючого експерименту. Спортсмени були розподілені на чотири групи загальною кількістю 40 кваліфікованих боксерів: КГ – контрольна група 15 осіб, ЕГ 1 – експериментальна група (ігровики) 7 осіб, ЕГ 2 - експериментальна група (силовики) 6 осіб, ЕГ 3 – експериментальна група (темповики) 12 осіб для кожної з яких при побудові програми враховувалися відмінності в показниках фізичної підготовленості та антропометричних, психологічних та фізіологічних показниках.

У кожній групі спортсменів виявлено особливості психофізіологічних показників, які безпосередньо впливають на ефективність тренувального процесу. Саме тому, в програму річного макроциклу були включені засоби впливу на дані показники залежно від специфіки груп техніко-тактичних дій кожного конкретного спортсмена.

Побудова річного макроциклу кваліфікованих боксерів передбачала дев'ять етапів: перший етап (загальна фізична підготовка, що мала за мету сприяти підвищенню рівня базової фізичної підготовки), другий етап (спеціально-підготовчий) передбачав побудову тренувального процесу залежно від різної манери проведення двобою, а саме: «ігровики» використовували вправи (виконання технічних дій з використанням багатожильного еспандера (8 кг), удари з фіксацією та максимальною концентрацією в кінцевій фазі з обтяжувачами на руках по 1,5 кг, удари по лапі (боксерській груші) з фіксованим зусиллям при торканні руки поверхні, виконання бокових ударів руками по високій груші з фіксацією в кінцевій фазі на максимальній висоті з утриманням 3-4 с); «темповики» застосовували: жим штанги лежачи на горизонтальній лаві у швидкому темпі на 18-20 разів, вис на поперечині на зігнутих руках під кутом 90 градусів (22-24 с), виконання технічних дій з використанням багатожильного еспандера на 25 разів (8 кг), відпрацювання комбінацій та серії ударів, спрямованих на атаку по різному рівню тулуба з обтяженнями на руках (по 1,0 кг) та гантелями по 2 кг; «силовики» додатково використовувалися: згинання і розгинання рук в упорі лежачи (на долонях, кулаках, пальцях) у швидкому темпі, стрибки в глибину (застрибування на лаву + бій з тінню) потім нанесення ударів по важкому мішку, третій етап (передзмагальний) передбачав удосконалення типу ведення двобою на фоні втоми, що є дуже важливим в кінці двобою, четвертий етап (попередніх змагань) поєднував удосконалення техніко-тактичних дій залежно від манери ведення двобою, в тому числі і від суперників різних манер змагальної діяльності, п'ятий етап (спеціально-підготовчий) який передбачав побудову тренувального процесу в залежності від різної манери проведення двобою, шостий етап (передзмагальний) передбачав удосконалення типу ведення двобою на фоні втоми, що є дуже важливим в кінці двобою, сьомий

(змагальний, попередні змагання) та восьмий (змагальний, головні змагання) поєднував удосконалення техніко-тактичних дій залежно від манери ведення бою, в тому числі і від суперників різних манер змагальної діяльності, а також дев'ятий етап (поновлювальний) поновлення функцій і систем організму, що були задіяні у тренувальній і змагальній діяльності кваліфікованих боксерів та спеціальна технічна і фізична підготовка відповідно до манери ведення бою та під впливом втоми, фізична і психологічна реабілітація.

Проведене в кінці дослідження тестування рухових якостей, морфофункціональних і психофізіологічних показників дозволило визначити ефективність розроблених експериментальних програм.

На четвертому етапі (2023 – 2024 рр) проаналізовано, узагальнено й описано результати дослідження. Здійснено апробацію отриманих на попередніх етапах даних, а також впровадження методик до тренувального процесу кваліфікованих боксерів 17-19 років з урахуванням різних типів манер ведення поєдинку. Було оформлено дисертаційну роботу, сформульовано практичні рекомендації, опубліковано результати досліджень у фахових виданнях.

У дослідженні взяло участь 25 кваліфікованих спортсменів, які займаються боксом у віці 17-19 років вагових категорій 71-75 кг членів збірної команди Харківської та Полтавської обласної федерації боксу та члени збірної команди Харківської державної академії фізичної культури кафедри атлетизму та силових видів спорту. Задля розподілу спортсменів за типами манер ведення поєдинку, а саме: «ігровик», «темповик», «силовик», використовувалися тестування спеціальної фізичної підготовленості. Таким чином було здійснено розподіл кваліфікованих боксерів на три типи різних манер ведення поєдинку у кількості («ігровик» – 7 боксерів, «темповик» – 12 боксерів, «силовик» – 6 боксерів). На початку дослідження на загально-підготовчому етапі підготовчого періоду кожна із груп займалася за класичною програмою розробленою для ДЮСШ, що не передбачала індивідуалізації тренувального процесу.

У третьому розділі **«Динаміка змін показників фізичної підготовленості, морфофункціональних можливостей та техніко-тактичних дій кваліфікованих боксерів різної манери ведення поєдинку»** (стор. 85-131)

представлено у 7 взаємопов'язаних підрозділах: психологічні особливості кваліфікованих боксерів різних манер ведення поєдинку; біомеханічні особливості ударів руками та техніко-тактичних дій кваліфікованих боксерів різної манери ведення поєдинку; порівняльний аналіз антропометричних показників у кваліфікованих боксерів різних типів манер ведення двобою; порівняльний аналіз показників загальної фізичної підготовленості кваліфікованих боксерів різних типів манер ведення двобою; вплив занять боксом на фізіологічні показники кваліфікованих боксерів різних типів манер ведення поєдинку; аналіз психофізіологічних показників у кваліфікованих боксерів різних типів манер ведення двобою; встановлення кореляційної залежності між спеціальною фізичною та загальною фізичною підготовленістю, а також психофізіологічними показниками, що забезпечують їх виконання у кваліфікованих боксерів різних типів манер ведення двобою.

Проведений дисертантом аналіз техніко-тактичних дій 25 кваліфікованих боксерів дозволив визначити групи боксерів за різними манерами двобою для проведення дослідження: «ігровиків» 7 осіб, «силовиків» 6 осіб, «темповиків» 12 осіб. Поділ на групи дозволив у подальшому провести порівняльний аналіз між групами в показниках сили поодиноких ударів, серій прямих ударів за 20 с., серій бокових ударів за 20 с., антропометричних показниках, показниках загальної фізичної підготовленості, фізіологічних та психофізіологічних показниках та наявності їх у групах боксерів різних типів нервової діяльності.

Визначено, що кваліфіковані боксери залежно від манери ведення бою мають різний рівень розвитку фізичних якостей. Антропометричні виміри дозволили встановити різницю окремих ланок тулуба у кваліфікованих боксерів різних манер ведення поєдинку. Окрім того, той факт, що фізичні навантаження, які використовують кваліфіковані боксери, не однаково впливають на формування психофізіологічних показників спортсменів різних манер ведення двобою. Встановлено кореляційний взаємозв'язок між показниками загальної та спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих боксерів різних манер двобою

Результати досліджень, представлені в даному розділі, опубліковані в 3

публікаціях автора.

У четвертому розділі **«Експериментальне обґрунтування структури і змісту річного макроциклу для кваліфікованих боксерів з урахуванням різних типів манер ведення двобою»** (стор. 132-192) представлено наукове обґрунтування розробки програми індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів з урахуванням техніко-тактичних типів ведення поєдинку та її експериментальна перевірка. У даному розділі виокремлено 7 підрозділів, спрямованих на різні характеристики впливу експериментальної програми на рівень підготовленості та змагальні результати кваліфікованих боксерів.

Дисертантом науково обґрунтовано передумови розробки програми індивідуалізації тренувального процесу кваліфікованих боксерів з урахуванням техніко-тактичних типів ведення поєдинку. Автором визначено та розроблено зміст підготовки кваліфікованих боксерів з урахуванням типу ведення двобою. Окрім того, визначено побудову річного макроциклу для кваліфікованих боксерів з урахуванням різних манер ведення поєдинку. Описано засоби впливу на психофізіологічні показники кваліфікованих боксерів різних типів ведення двобою. експериментальна програма підготовки кваліфікованих боксерів різних манер ведення двобою передбачала після загальнопідготовчого етапу, на якому проводилася базова загальна фізична підготовка, в дослідних групах здійснювався тренувальний процес за розробленими програмами з урахуванням манер ведення двобою боксерів («ігровиків», «силовиків» та «темповиків»). Для посилення підготовленості боксерів «ігровиків» використовувалися вправи для розвитку спритності, психічної стійкості та вправ щодо прояву максимального споживання кисню, пов'язаним з фізичною працездатністю. Для боксерів «силовиків» додатково застосовувалися вправи для посилення вибухової сили, а також концентрації уваги під час здійснення рухової діяльності. Для боксерів «темповиків» передбачалося використання вправ швидкості нанесення прямих та бокових ударів, в тому числі на фоні втоми, а також швидкісно-силової витривалості.

Визначено динаміку показників спеціальної фізичної підготовленості

кваліфікованих боксерів досліджуваних груп протягом річного макроциклу. Також здійснено порівняльний аналіз силових поодиноких ударів у кваліфікованих боксерів досліджуваних груп. Здійснено порівняльний аналіз серії прямих ударів джеб у кваліфікованих боксерів досліджуваних груп.

Порівняння кількості серії бокових ударів (хук) боксерів досліджуваних груп. Здобувачем представлено динаміка змін антропометричних показників кваліфікованих боксерів досліджуваних груп під впливом експериментальних методик. Динаміка показників загальної фізичної підготовленості кваліфікованих боксерів досліджуваних груп за час річного макроциклу. Дослідження функціонального стану спортсменів досліджуваних груп під впливом тренувального процесу протягом річного циклу підготовки. Дослідження прояву психофізіологічних можливостей боксерів досліджуваних груп за час річного циклу підготовки.

Отже, дисертантом доведено, що розроблена авторська структура річного макроциклу дозволила кваліфікованим боксерам суттєво підвищити рівень загальної та спеціальної фізичної підготовленості, позитивно вплинула і на психофізіологічний стан спортсменів та їх фізіологічні показники. Зазначене дає змогу рекомендувати її тренерам з боксу, у якості змісту побудови програми підготовки кваліфікованих спортсменів у річних циклах.

Результати наукового пошуку, відображеного в 4 розділі, представлено в 3 публікаціях здобувача

У п'ятому розділі «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» (стор. 193-203) проведено узагальнення теоретичного аналізу і експериментальних даних. Показано, які результати доповнюють та підтверджують результати досліджень інших авторів. Представлено результати, які мають наукову новизну в якості отриманих вперше.

Загальні **висновки дослідження** в повній мірі розкривають розв'язання поставленої мети та завдань дисертаційного дослідження.

Повнота викладення матеріалів дисертації у роботах, які опубліковані автором. Положення дисертаційної роботи висвітлено в 8 наукових публікаціях за темою дисертації, з них 7 статей у наукових виданнях, включених на дату

опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 публікація апробаційного характеру.

Зауваження щодо змісту дисертації та анотації.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу зазначаємо деякі зауваження та дискусійні питання, які не знижують важливих наукових здобутків дисертанта:

1. У першому висновку до першого розділу (С.63) автором зазначено, «Підготовка боксерів у цьому віці в річному макроциклі має кілька аспектів: теоретичну, техніко-тактичну, фізичну, психологічну і змагальну». Але не зазначає інтегральну підготовку. На думку автора інтегральна та змагальна види підготовки – це одне і те ж або є якісь відмінності з урахуванням специфіки боксу?
2. У вступі при описі методів дослідження (С.30) та у 2 розділі є деякі відмінності у назвах та кількості методів дослідження.
3. У 2, 4 та 5 розділах у деяких трактуваннях замість «рівня підготовки», необхідно використовувати «рівня підготовленості» (С. 69, 70, 135, 137, 200 204, 208).
4. У 4 розділі при обґрунтуванні макроциклу підготовки дещо бракує загальної структури запропонованої методики з урахуванням диференційованого та індивідуального підходів, тобто, не просто планування макроциклу, а які саме відмінності або основні складові підготовки для кожної з трьох груп боксерів було запропоновано, також, якщо індивідуалізація, які компоненти або алгоритм повинен тренер застосовувати у різні періоди річного циклу, враховуючи індивідуальні психологічні, фізіологічні та інші особливості боксера.
5. У розділі 4 під час описання диференційованої методики для підготовки боксерів залежно від стилю ведення поєдинку автором детально розписано комплекси засобів (вправ) для «ігровиків», «силовиків» та «темповиків» й менше уваги приділено методам тренування. Чи були якісь відмінні методи спортивного тренування в експериментальній методиці для кожної групи спортсменів, в яких саме видах підготовки? Якщо так, то з чим це пов'язано?

Висновок.

Дисертаційна робота **Мартинюка Юрія Євгеновича** на тему **«Індивідуалізація тренувального процесу кваліфікованих боксерів протягом річного макроциклу з урахуванням різної манери ведення двобою»** має теоретичне й практичне значення, є самостійним завершеним науковим дослідженням, де висвітлено нові наукові результати, що в сукупності дозволяють розв'язати важливу наукових проблему. За актуальністю дослідженої проблеми, новизною отриманих результатів та практичним значенням дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеню доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, із змінами) та Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №759 від 31.05.2019 р.), а її автор Мартинюк Юрій Євгенович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Доктор наук з фізичного виховання та спорту,
професор, завідувач кафедри спортивних ігор
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

Олена МІТОВА

Підпис Олени Мітової підтверджую:

Проректор з наукової діяльності
Придніпровської державної
академії фізичної культури і спорту,
д.фіз.вих., професор

Наталія МОСКАЛЕНКО